Ona tili

II qism

4

novda

D. D. Baynazarova
M. E. Toirova

Ona tili

4-sinf
II qism

Umumiy o'rta ta'lim maktablari uchun darslik

Ta'limni rivojlantirish markazi huzuridagi ilmiy-metodik kengash tomonidan tavsiya etilgan.

TASDIQLANGAN
PLAGIATGA QARSHI
TASDIQLANGAN

novda edutainment

Toshkent – 2023

UO‘K: 811.512.133(075.3)
BBK 81.2O‘zb-922
T-60

Baynazarova D. D., Toirova M. E.
Ona tili. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 4-sinfi uchun darslik. II qism. / Baynazarova D. D., M. E. Toirova – Toshkent: “Novda Edutainment”, 2023. – 88 b.

Taqrizchilar:

Sh. Y. Muslimova – Toshkent shahar 328-umumiy o‘rta ta’lim maktabining oliy toifali boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi;
M. M. Umarova – Toshkent shahar 222-umumiy o‘rta ta’lim maktabining birinchi toifali boshlang‘ich sinf o‘qituvchisi.

ISBN 978-9943-9705-4-0

© D. D. Baynazarova, M. E. Toirova
© “Novda Edutainment”, 2023

Shartli belgilar:

Og‘zaki bajaring

Savollarga javob bering

Topshiriqni bajaring

Yodda tuting

O‘ylab ko‘ring

Uyga vazifa

Yozma bajaring

Guruh bo‘lib ishlang

O'ZBEKISTON RESPUB
FARG'ONA VILOY
RISHTON TUMAN
MAKTABGACHA VA MAKTAB
TA'LIMI BO'LIMI
33-UMUMIY
O'RTA TA'LIM
MAKTABI
№ 43
9. 11 20 23 y.

Hurmatli o‘quvchi!

Ona tiliga mehr Vatanga muhabbat kabi pok tuyg‘udir.

Bu kitob ko‘zlari chaqnoq, ilmga tashna Sizdek bolajonlar uchun nutq va lug‘at boyligini o‘stirish, imloviy savodxonlik, to‘g‘ri yozish, o‘qish hamda husnixat ko‘nikmalarini shakllantirish uchun xizmat qiladi. Ushbu kitobda grammatika qoidalarini oson o‘zlashtirishingiz, grammatik tahlilni sodda, aniq yo‘llar bilan amalga oshirishingiz va ijodiy fikrlashni o‘rganishingiz uchun turli jadval, rebus, boshqotirma, turli diktantlar va test topshiriqlari berilgan.

Omad yor bo‘lsin!

Ona tili
4

1-chorakda o'tilganlarni takrorlash

1-mashq. Ikki guruhga bo'lining. Savollarga tezkorlik bilan javob bering.

I guruh uchun

1. Nutq nima?
2. Unli tovushlarni ayting.
3. Jarangli undoshlarni ayting.
4. So'z turkumlari qaysilar?
5. Ot deb nimaga aytiladi?
6. Son qanday so'roqlarga javob bo'ladi?
7. Undosh tovushlar nechta?
8. O'pkadan kelayotgan havo og'iz bo'shlig'ida to'siqqa uchramasa, qanday tovushlar hosil bo'ladi?
9. To'siqqa uchrasa-chi?

II guruh uchun

1. Asos nima?
2. So'z yasovchi qo'shimchalar qaysilar?
3. Og'zaki nutqning eng kichik, boshqa mayda bo'lakka bo'linmaydigan qismi nima deyiladi?
4. Tovushning yozuvdagi ifodasiga nima deyiladi?
5. Ikki harf bir tovushni ifodalashi mumkinmi?
6. Tilimizda nechta unli tovush bor?
7. Tilimizda nechta undosh tovush bor?
8. Jarangsiz undoshlarni ayting.
9. Alifbo deb nimaga aytiladi?

2-mashq. **Savollarni o‘qib, tegishli javobning raqamini “O‘quvchining javobi” ustuniga yozib chiqing.**

T/r	Savollar	O‘quvchining javobi	Javoblar
1	Ega gapda qanday so‘roqlarga javob bo‘ladi?	4	Kesim gapda *Nima qildi?, Nima qiladi?, Nima qilmoqchi?* so‘roqlariga javob bo‘ladi.
2	Kesim gapda qanday so‘roqlarga javob bo‘ladi?		Ega va kesim gapning bosh bo‘laklaridir.
3	Ega va kesim gapning qanday bo‘laklari?		*Qodir yoshligidan kitob o‘qishni yaxshi ko‘radi.* Ushbu gapning egasi – *Qodir.*
4	*Qodir yoshligidan kitob o‘qishni yaxshi ko‘radi.* Ushbu gapning egasini toping.		Ega gapda *Kim?* yoki *Nima?* so‘roqlariga javob bo‘ladi.
5	*Qodir yoshligidan kitob o‘qishni yaxshi ko‘radi.* Ushbu gapning kesimini toping.		*Qodir yoshligidan kitob o‘qishni yaxshi ko‘radi.* Ushbu gapning kesimi – *yaxshi ko‘radi.*

3-mashq. Shartli belgilarga mos keladigan gaplarni topib, yozing.

Foydalanish uchun gaplar:

- Kamron dasturlash sirlarini o'rgandi.
- Men o'zimning fikrimni aytmoqchiman.
- Kecha maktabga Amirxon va Iroda kelmadi.

Gapdagi ikkinchi darajali bo'laklarni savollar yordamida aniqlab, tagiga chizing.

4-mashq. Gaplardagi nuqtalar o'rniga qavs ichida ko'rsatilgan egalik qo'shimchalarini qo'yib, she'rni ko'chiring.

Jajjigina barmoqchalar...(II sh.),
Harakatdan to'xtamas bir zum.
Sen chizgan gul, bayroqchalar...(II sh.),
Bayram uchun sovg'adir, qiz...(I sh.)
Ona...(II sh.) shunda ochar keng quchoq,
Go'yo ko'kka yetgandek bosh...(III sh.).
Sensan doim unga ovunchoq,
Sen onangning kichik yo'ldosh...(III sh.).

Ilyos Muslim

5-mashq. O‘qish kitobidan vatan, haqidagi uch-to‘rtta maqolni ko‘chiring va egalik qo‘shimchalarini tegishlicha belgilang.

Namuna:

Vatanning qadrini bilmagan,
O‘z qadrini bilmas.
Ona yurting – oltin beshiging.

Savol:

-im qo‘shimchasi narsaning qaysi shaxsga tegishliligini bildiradi? **-ing, -i** qo‘shimchalari-chi?

Xatoni to‘g‘irlang.

I shaxs – o‘zga.
II shaxs – so‘zlovchi.
III shaxs – tinglovchi.

6-mashq. Quyida berilgan so‘zlarni shaxs-son qo‘shimchalari bilan moslashtiring.

Kitob, maktab, nevara, sinf, baxt, ko‘zoynak, kompyuter.

Namuna: nevara

	Birlik	Ko‘plik
I sh.	nevaram	nevaramiz
II sh.	nevarang	nevarangiz
III sh.	nevarasi	nevaralari

7-mashq. Boshqotirmani yeching.

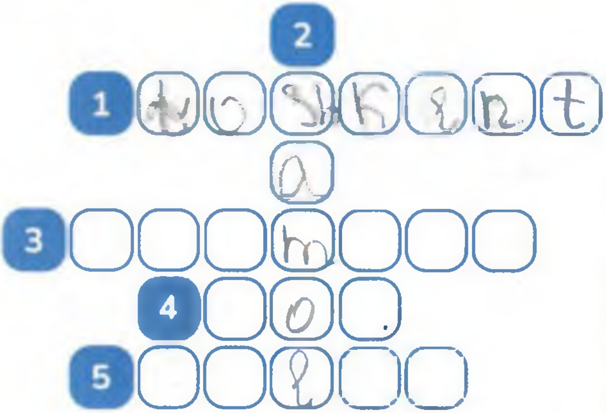

1. O‘zbekistonning poytaxti.
2. Tabiat hodisasi.
3. Erta bahor guli.
4. Subhidam.
5. Uy-ro‘zg‘or buyumi

8-mashq. Quyida berilgan so‘zlarga so‘zlarni o‘zaro bog‘lovchi qo‘shimcha va so‘z yasovchi qo‘shimchalardan mosini qo‘shib so‘z tarkibi jihatidan tahlil qiling.

Tahlil uchun so‘zlar: qalam, darslik, telefon, sumka, ish, bino, shifo.

So‘z	Asos	So‘z yasovchi qo‘shimcha	So‘zlarni o‘zaro bog‘lovchi qo‘shimcha	Asosdosh so‘zlar
baliqchi	baliq	-chi	–	baliqli

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o‘zingiz uchun kerakli ma’lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga telegram orqali bog‘lanishingiz yoki nza456, nza445 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi.

4-sinf ona tili 2-qism to‘liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To‘lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu OMONAT qilib beriladi.
To‘liq holda olganingizdan so‘ng:
Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT QILMANG.

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!

Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud

1. **1-11-Sinflar uchun sinf soati ish reja va konspektlari**
2. **1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
3. **Sinf rahbar hujjatlari**
4. **Metodbirlashma hujjatlari**
5. **Ustama hujjatlari**
6. **1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar**
7. **1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
8. **Darsliklarning elektron varianti**
9. **Maktab ish hujjatlari**
10. **Direktor ish hujjatlari**
11. **MMIBDO' ish hujjatlari**
12. **O'IBDO' ish hujjatlari**
13. **Psixolog hujjatlari**
14. **Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
15. **Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
16. **Besh tashabbus hujjatlari**
17. **Ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**